

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 7Svk/19/2022
Identifikačné číslo spisu: 1016201887
Dátum vydania rozhodnutia: 30. januára 2024
Meno a priezvisko: JUDr. Anita Filová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:1016201887.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anity Filovej, zo sudkyne Mgr. Kristíny Babiakovej a zo sudcu JUDr. Rastislava Dlugoša, PhD. (sudca spravodajca), vo veci žalobkyne (sťažovateľky): P. T. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. X, XXX XX Bratislava, právne zastúpená JUDr. Rudolf Adamčík, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Liptovská 2/A, 821 09 Bratislava, proti žalovanému: Okresný úrad Bratislava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, so sídlom Tomášikova 46, 832 05 Bratislava, za účasti 1.) G.. U. C. C., bytom O. X, XXX XX Bratislava, právne zastúpený JUDr. Eva Bušová, advokátka so sídlom Tobručná 6, 811 02 Bratislava, 2.) Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava, 3.) Y.. P.. Q. Q., bytom O. X, XXX XX . W., 4.) G.. Y.. S. W., bytom A. Q. X, XXX XX Bratislava, 5.) U.. O. W., bytom A. Q. X, XXX XX W., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-BA-OCDPK2-2016/064896/VME zo dňa 03.08.2016, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/228/2016-140 zo dňa 23.09.2021, takto

rozhodol:

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k 1S/228/2016-140 zo dňa 23.09.2021 m e n í tak, že z r u š u j e rozhodnutie žalovaného Okresného úradu Bratislava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií č. OU-BA-OCDPK2-2016/064896/VME zo dňa 03.08.2016 a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

II. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov kasačného konania a konania pred správnym súdom.

III. Ďalším účastníkom konania náhradu trov kasačného konania a konania pred správnym súdom n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa listom zo dňa 07.01.2015 ohlásila vykonanie udržiavacích prác - úpravu povrchu časti pozemku parc. č. XXX/X . v k. ú. W. - X. P., a to položenie zámkovej dlažby za účelom obnovenia vstupu na túto parcelu z chodníka na Kapucínskej ulici v Bratislave s tým, že súčasťou úprav je postavenie dreveného zábradlia pre bezpečnosť chodcov na verejnej komunikácii.

2. Listom zo dňa 12.01.2015 ďalší účastník U. C. C. podal podnet adresovaný Hlavnému mestu Bratislava dôvodu, že na pozemku parc. č. XXX vo vlastníctve Mesta Bratislava (bezprostredne susediaci s pozemkom parc. č. XXX/X), na rohu ulíc Kapucínska a Staromestská, vykonal otec sťažovateľky svojvoľne stavebné úpravy spočívajúce v zbúraní múra.

3. Podnet pána C. bol postúpený Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto, ktorý oznámil vykonanie štátneho stavebného dohľadu, a to dňa 12.02.2015, o čom bola spísaná zápisnica s konkrétnymi skutkovými zisteniami.

4. Listom zo dňa 11.03.2015 Mestská časť Bratislava - Staré Mesto ako stavebný úrad zaslala sťažovateľke a účastníkom konania oznámenie o začatí konania o dodatočnom povolení (odstránení) stavby podľa § 88a stavebného zákona. Sťažovateľka bola súčasne vyzvaná na predloženie dokladov preukazujúcich, že stavba bola zrealizovaná v súlade s verejnými záujmami. Zároveň správny orgán začal priestupkové konanie podľa § 105 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“).

5. Žalobkyňa predložila do konania projektovú dokumentáciu a list vlastníctva.

6. Krajský pamiatkový úrad Bratislava súhlasil s odstránením zrealizovaných stavebných úprav z dôvodu narušenia celkovej integrity pamiatkovo chráneného územia.

7. Mestská časť Bratislava - Staré Mesto, ako príslušný stavebný úrad pre pozemné komunikácie III. a IV. triedy a účelové komunikácie rozhodnutím č. 4560/5045/2016/STA/Zub zo dňa 01.02.2016 nariadila odstránenie stavby - „Predĺženie chodníka na Kapucínskej ul. a výstavba schodiska Bratislava“ na pozemku parc. č. XXX a parc. č. XXX/X, k. ú. X. P., v lehote 2 mesiace od právoplatnosti.

8. Stavebný úrad nariadil žalobkyni obnoviť zbúrané časti stavby, odstrániť všetky stavebné úpravy a vrátiť stavbu do pôvodného stavu, pričom opísal v rozhodnutí nepovolené stavebné úpravy nasledovne:

- múr na hranici pozemkov parc. č. XXX a parc. č. XXXXX/X v k.ú. X. P. bol odstránený,
- časť svahu za múrom bola dorovnaná do úrovne chodníka na Kapucínskej ulici a takto vytvorená plocha s miernym sklonom (klesajúca smerom k rohu domu na parc. č. XXX vo vlastníctve p. C.) bola spevnená uložením dlažby do pieskovo-štrkového lôžka, z jej ľavej strany je osadené drevené zábradlie a z prednej strany stojí stena z preglejky,
- zo spevnenej plochy vedie nové drevené schodisko so zábradlím na plochu, využívanú ako parkovisko,
- verejne prístupné schodisko, ktoré spája chodník na Kapucínskej ulici s plochou na parkovanie, je dokončené a aktuálne využívané,
- škára medzi spevnenou plochou a jestvujúcim oporným múrom na hranici pozemkov parc. č. XXX a parc. č. XXX/X bola vyplnená betónovými tvárniciami,
- strieška (vo vlastníctve p. C.), pôvodne ukotvená do objektu na pozemku parc. č. XXX, bola odstránená (vrátane zeminy pod ňou a stavebného materiálu z múru p. C.).

9. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie.

- Namietla absenciu príslušnosti správneho orgánu ako špeciálneho stavebného úradu, nakoľko parcela č. XXX a parc. č. XXX/X sú v katastri nehnuteľností označené ako „ostatná plocha“, pričom nie sú súčasťou miestnej komunikácie a ani chodníka pre peších na Kapucínskej ulici. Príslušnosť špeciálneho stavebného úradu podľa § 3a ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“) nie je daná.

- To, čo na dotknutých pozemkoch zrealizovala, resp. umiestnila žalobkyňa, nie je podľa nej možné považovať za stavbu v zmysle § 43 stavebného zákona a preto nie je možné ani nariadovať odstránenie postupom podľa § 88 stavebného zákona. Drevené schodisko je samonosné, nie je nikde ukotvené, nie je spojené so zemou. Takisto vyrovnanie povrchu časti parcely č. XXX a spevnenie tohto povrchu osadením betónových dlaždíc v rozsahu asi 10 m² nie je možné považovať za stavbu.

- Prvostupňové rozhodnutie vychádza z nesprávnych skutkových zistení, nakoľko žalobkyňa neodstránila múr na hranici pozemkov parc. č. XXX a parc. č. XXXXX/X. Prechod medzi týmito parcelami bol už dlhší čas bez prekážok a ľudia, najmä turisti, bežne prechádzali z chodníka na Kapucínskej ulici na nespevnenú plochu na parc. č. XXX z dôvodu lepšej vyhladky na scenériu mesta.

- Vysvetlila, že jej konanie bolo motivované snahou o zabezpečenie prístupu na časť pozemku č. XXX/X., ktorú jej ako minoritnej spoluvlastníčke vyčlenil p. C., ktorý je majoritným spoluvlastníkom pozemku parc. č. XXX/X.

10. Okresný úrad Bratislava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, rozhodnutím č. OU-BA-OCDPK2-2016/064896/VME zo dňa 03.08.2016 (ďalej aj ako „preskúmané rozhodnutie“) odvolanie žalobkyne zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. K odvolacím námietkam uviedol nasledovné:

- Žalobkyňa v odvolaní nepreukázala, že vykonané stavebné úpravy nemožno považovať za stavbu. Žalobkyňa pri štátnom stavebnom dohľade nenamietala pomenovanie stavebných úprav stavbou a tento svoj súhlas deklarovala aj samotnou žiadosťou o dodatočné povolenie stavby.

- Žalobkyňa ku konaniu o dodatočnom povolení stavby nepredložila doklady preukazujúce, že realizáciou stavby nedošlo k zmene odtokových pomerov, že sa nezmenil podstatne vzhľad prostredia, najmä však nepredložila doklady vyžadované ustanovením § 88a stavebného zákona.

- Predĺženie verejného chodníka, vrátane schodiska, je v súlade s § 8 ods. 3 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva cestný zákon, súčasťou miestnej komunikácie na Kapucínskej ulici, z čoho vyplýva príslušnosť špeciálneho stavebného úradu.

- Špeciálny stavebný úrad dal žalobkyňi možnosť využiť dodatočné zlegalizovanie stavby, čo však žalobkyňa nevyužila.

11. K odvolacej námietke, že to nebola žalobkyňa, kto odstránil múr na hranici pozemkov parc. č. XXX a parc. č. XXXXX/X, sa žalovaný v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia nevyjadril.

II. Konanie pred správnym súdom

12. Žalobkyňa podala správnu žalobu proti preskúmanému rozhodnutiu, ktoré navrhla zrušiť z dôvodov podľa § 191 ods. 1 písm. b), c), d), e), f) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“). Podľa žalobkyne:

- Rozhodnutie vydal orgán vecne nepríslušný, nakoľko predmetom konania o odstránenie stavby nebola žiadna konštrukcia umiestnená alebo sa priamo dotýkajúca cestnej komunikácie.

- Špeciálny stavebný úrad nekonal so žalobkyňou ako účastníčkou stavebného konania, ale s ňou konal všeobecný stavebný úrad.

- Nebolo preukázané, že by žalobkyňa odstránila múr na hranici pozemkov parc. č. XXX a parc. č. XXXXX/X, preto jej ani nemožno uložiť povinnosť obnoviť zbúrané časti stavby. V konaní vôbec nebolo zisťované a ustálené, kedy a kým bol múr odstránený.

- Rozhodnutie nie je vykonateľné, nakoľko nie je zrejmé, o aké zbúrané časti akej stavby sa má jednať, čo sa má odstrániť a čo naopak vrátiť do pôvodného stavu.

- Drevená samonosná konštrukcia nie je stavbou a preto nemožno rozhodnúť o jej odstránení postupom podľa § 88 stavebného zákona. Rovnako ani spevnenú plochu na parc. č. XXX, ktorej spevnenie vykonala žalobkyňa, nie je možné považovať za stavbu.

13. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „správny súd“) správnu žalobu rozsudkom č. k. 1S/228/2016-140 zo dňa 23.09.2021 zamietol.

- K námietke, že sa nejedná o stavbu, správny súd uviedol, že na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že sa jedná o nepovolenú stavbu, čo žalobkyňa v čase miestnej ohliadky nepopierala, pričom sama vo svojej žiadosti o legalizáciu používa pojem stavba. Posudzovaný objekt je potrebné považovať za stavbu podľa § 43 stavebného zákona, a to s poukazom na obsah administratívneho spisu.

- K námietke nepríslušnosti správneho orgánu správny súd uviedol, že stavba zasahovala do miestnej komunikácie a preto bol príslušný špeciálny stavebný úrad.

- K námietke zmätočnosti rozhodnutí správnych orgánov správny súd uviedol, že z obsahu rozhodnutí je jasné, ako a kde bola zrealizovaná nepovolená stavba, ako aj rozsah povinností uložených žalobkyňi.

- Žalobkyňa nepredložila dôkazy umožňujúce dodatočné povolenie stavby.

III. Kasačná sťažnosť a stanovisko žalovaného k nej

14. Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/228/2016-140 zo dňa 23.09.2021 (ďalej aj ako „napadnutý rozsudok“) podala žalobkyňa (ďalej aj ako „sťažovateľka“) kasačnú sťažnosť. Požadovala napadnutý rozsudok zrušiť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP (nesprávne právne posúdenie veci) a vec vrátiť správne súdu na ďalšie konanie. Správny súd vec nesprávne posúdil, ak sa

stotožnil s právnym posúdením vykonaným správnymi orgánmi, najmä vo veci sťažovateľkou namietanej nepríslušnosti špeciálneho stavebného úradu, právneho posúdenia ňou realizovaných stavebných úprav ako stavby ako aj preukázania, kto odstránil múrik. Správny súd prehliadol pochybenia, ktorých sa dopustili správne orgány, najmä pokiaľ ide o dostatočné vyporiadanie sa s námietkami, ktoré počas konania sťažovateľka v rámci konania vznášala. K sporným otázkam, ktoré vyvstali v konaní a ktoré sťažovateľka namietala v správnej žalobe, správny súd neposkytol buď žiadnu alebo poskytol nedostatočnú správnu úvahu.

15. Ku kasačnej sťažnosti nepodali žalovaný ani ďalší účastníci písomné vyjadrenie.

IV. Právne názory kasačného súdu

16. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Najvyšší správny súd“ alebo „kasačný súd“) po zistení, že kasačná sťažnosť sťažovateľky bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP) a je prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach sťažnostných bodov uplatnených sťažovateľkou (§ 453 ods. 2 SSP) spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a postupom podľa § 455 SSP bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

17. Vec bola náhodným výberom pridelená pôvodne do siedmeho senátu Najvyššieho správneho súdu. Na základe § 27a ods. A rozvrhu práce Najvyššieho správneho súdu na rok 2023 v znení jeho opatrení č. 5 a č. 6 bola vec prerozdelená do ôsmeho senátu Najvyššieho správneho súdu, ktorý o nej rozhodol v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozsudku pod pôvodnou spisovou značkou.

18. Ako nedôvodnú vyhodnotil kasačný súd námietku týkajúcu sa otázky, či prvostupňové rozhodnutie vydal vo veci príslušný správny orgán. Podľa § 4b ods. 1 cestného zákona miestnymi komunikáciami sú všeobecne prístupné a užívané ulice, parkoviská vo vlastníctve obcí a verejné priestranstvá, ktoré slúžia miestnej doprave a sú zaradené do siete miestnych komunikácií. Podľa § 8 ods. 3 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách, sú súčasťami miestnych komunikácií aj prilahlé chodníky, verejné parkoviská a obratiská, zariadenia na zabezpečenie a zaistenie priechodov pre chodcov, podchody a priechodové lávky. Podľa § 3a ods. 4 cestného zákona v znení účinnom v čase vydania prvostupňového rozhodnutia pôsobnosť špeciálneho stavebného úradu pre miestne komunikácie a účelové komunikácie vykonávajú obce ako prenesený výkon štátnej správy. Podľa § 7a ods. 2 písm. i) zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave mestskej časti je vyhradené vykonávať agendu stavebného úradu. Z obsahu administratívneho spisu ako aj súdneho spisu (najmä fotodokumentácie) vyplýva, že dorovnanie časti svahu za zbúraným múrikom, ktorý pôvodne oddeľoval pozemky parc. č. XXX a parc. č. XXXXX/X, do úrovne chodníka na Kapucínskej ulici v Bratislave vytvorením spevnenej plochy uložením dlažby do pieskovo-štrkového lôžka, ktoré aj podľa vlastného vyjadrenia zrealizovala sťažovateľka, bolo v čase začatia administratívneho konania možné dôvodne z právneho hľadiska vnímať a zo stavebno-technického hľadiska vyhodnotiť ako faktické predĺženie chodníka z Kapucínskej ulice, zodpovedajúce kritériám podľa § 8 ods. 3 vyhlášky č. 35/1984 Zb. Za týchto okolností bola preto daná príslušnosť Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto ako špeciálneho stavebného úradu na vydanie prvostupňového rozhodnutia.

19. Kasačný súd v súvislosti s presvedčením sťažovateľky, zhmotneným v kasačnej námietke, že spevnenú plochu s dlažbou osadenou do štrkovo-pieskového lôžka na parc. č. XXX ani drevené schodisko nie je možné považovať za stavbu podľa § 43 stavebného zákona, považuje za vhodné pripomenúť svoj skorší rozsudok sp. zn. 8Sžk/23/2021 zo dňa 26.08.2022, poukazujúci na to, že v rámci slovenského právneho poriadku „možno rozoznávať občianskoprávnu a stavebnotechnickú stavbu. Podstatou vymedzenia stavby v občianskoprávnom (súkromnoprávnom) význame je jej definovanie ako nehnuteľnej veci v zmysle § 119 ods. 2 a § 120 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Stavebný úrad je oprávnený rozhodnúť o nariadení odstránenia aj takej stavebnotechnickej stavby, ktorá z občianskoprávneho pohľadu má povahu hnuteľnej veci (napr. unimobunky)... ..V stavebnotechnickom význame je stavba vymedzená ako výsledok stavebnej činnosti, pričom jej legálna definícia je obsiahnutá v § 43 ods. 1 stavebného zákona, podľa ktorého stavbou je stavebná konštrukcia postavená stavebnými prácami zo stavebných výrobkov, ktorá je pevne spojená so zemou alebo ktorej osadenie vyžaduje úpravu podkladu. Pevné spojenie so zemou je pritom zákonodarcom bližšie vymedzené v druhej vete § 43 ods. 1 stavebného zákona. Z porovnania občianskoprávneho a stavebnotechnického vymedzenia stavby je zrejmé, že to stavebnotechnické je významovo širšie, pretože stavbou spadajúcou pod toto vymedzenie je aj stavba, ktorá síce nie je pevne spojená so

zemou, ale ktorej osadenie vyžaduje úpravu terénu. To následne znamená, že každá občianskoprávna stavba je súčasne aj stavbou stavebno-technickou a tiež, že stavebnotechnickou stavbou môže byť aj taká stavba, ktorá je z pohľadu Občianskeho zákonníka hnutel'nou vecou.“

20. Po preskúmaní administratívneho a súdneho spisu vrátane fotodokumentácie disponujúcej primeranou výpovednou hodnotou zastáva kasačný súd názor, že spevnenú plochu s dlažbou osadenou do štrkovo-pieskového lôžka na parc. č. XXX ako aj drevené schodisko je možné (a dokonca nutné) považovať za stavbu podľa stavebného zákona. Uvedené objekty zodpovedajú kritériám ich klasifikácie ako stavby v zmysle § 43 stavebného zákona, keďže ide o stavebné konštrukcie postavené stavebnými prácami, zo stavebných výrobkov, ktoré síce nie sú pevne spojené so zemou, ale ich osadenie vyžadovalo úpravu podkladu. Pokiaľ ide o posledné z definičných kritérií stavby, ktoré je upravené alternatívne, Najvyšší súd Slovenskej republiky si už dávnejšie všimol (viď rozsudok sp. zn. 8Sžo/37/2016 zo dňa 31.05.2018), že stavebný zákon v žiadnom zo svojich ustanovení bližšie legálne neupravuje (nešpecifikuje), čo treba rozumieť pod slovným spojením „úprava podkladu“ a preto na účely stavebného zákona uvedené slovné spojenie vyložil tak, že „sa jedná o prispôsobenie podkladu bez ohľadu na rozsah tak, aby čo najviac funkčne a technicky zodpovedal následnému umiestneniu stavby. Konkrétne môže ísť o zarovnanie, zhutnenie, vyštrkovanie podkladu, spevnenie svahov a podobne, všetko bez ohľadu na rozsah prác.“

21. Úpravou podkladu je teda podľa kasačného súdu potrebné rozumieť akékoľvek ciele spracovanie (pretvorenie) zemského povrchu z jeho pôvodného stavu, aký tu bez zásahu človeka vznikol geologickou činnosťou, pôsobením prírodných síl, vegetácie a poveternostných podmienok, do stavu a podoby zamýšľaných človekom. Môže ísť o odkrytie a/alebo presun určitej časti či vrstvy zemského povrchu, vyhlbenie základov, odstránenie prírodných nerovností, spevnenie mechanickým pôsobením, vysypanie (alebo podsypenie) dodatočnou vrstvou hliny, piesku, štrku alebo iného sypkého stavebne využiteľného materiálu za účelom vyrovnania alebo vyspádovania povrchu.

22. Kasačný súd tiež dáva do pozornosti, že právna norma nestanovuje, že subjekt, ktorý upravuje podklad, musí byť zároveň totožný so subjektom, ktorý následne na upravený podklad stavbu osádza, k čomu sa v podobnom duchu skôr vyjadril aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v už citovanom rozsudku sp. zn. 8Sžo/37/2016 zo dňa 31.05.2018 v tom smere, že na osadenie stavby je možné využiť už v minulosti zrealizovanú úpravu podkladu. Opačný výklad by znamenal obchádzanie zákona, nakoľko by umožňoval, aby stavebník využil pri umiestnení stavby už skôr upravený podklad a tým sa vyhol povinnosti buď stavbu ohlásiť, alebo iniciovať postup smerujúci k vydaniu stavebného povolenia (pozri rozsudok sp. zn. 10Sžk/43/2018 zo dňa 28.04.2020).

23. K názorom sťažovateľky, ktorá na podporu svojej argumentácie prízvukovala odnímateľnosť, resp. rozoberateľnosť dreveného schodiska, kasačný súd dopĺňa, že uvedené vlastnosti stavby nie sú v zmysle vyššie vyslovených záverov podstatné. Naopak pre zdôraznenie významu úpravy podkladu ako jedného z definičných kritérií stavby možno pripomenúť, že sťažovateľkou zhotovené schodisko ani nebolo možné osadiť bez akejkoľvek špecifickej úpravy podkladu, nakoľko by takýmto iba letným uložením na neupravený zemský povrch mohlo dôjsť v konečnom dôsledku aj k ohrozeniu používateľov tohto schodiska alebo hoci aj okoloidúcich osôb.

24. Kasačný súd z pozície obiter dictum dopĺňa, že spevnenú plochu s dlažbou osadenou do štrkovo-pieskového lôžka na parc. č. XXX a drevené schodisko je možné považovať za stavbu nielen z pohľadu výsledku, ale aj z hľadiska procesu výstavby (stavebnej činnosti), a to ako výsledok plánovanej a organizovanej stavebnej činnosti, s cieľom dosiahnuť nadobudnutie nového alebo zhodnotenie už vlastneného majetku, z technického hľadiska ako výsledok vzájomne na seba naviazujúcich stavebných prác, vrátane montážnych prác, podľa predchádzajúceho formálne stanoveného projektu alebo neformálneho konceptu za účelom vytvorenia ľudskými zmyslami postrehnuteľného stavebného diela.

25. Kasačný súd však ako dôvodnú vyhodnotil námietku sťažovateľky týkajúcu sa uloženej povinnosti spočívajúcej vo výstavbe múrika pôvodne oddeľujúceho pozemky parc. č. XXX a parc. č. XXXXX/X. Podstata námietky spočívala v tom, že správne orgány nepreukázali, resp. sa vôbec nezaoberali tým, či sťažovateľka bola osobou, ktorá uvedený múrik zbúrala (resp. rozobrala). Žalovaný odvoláciu námietku v tomto smere opomenul vyhodnotiť a vyjadriť sa k nej v preskúmanom rozhodnutí a rovnakú vadu možno identifikovať aj v odôvodnení napadnutého rozsudku správneho súdu. Z obsahu administratívneho spisu pritom vyplýva, že múrik mal byť nielen podľa tvrdení sťažovateľky, ale aj podľa podnetu pána C. odstránený inou osobou ako sťažovateľkou. Správne orgány si vôbec neustáli

otázku zodpovednosti za odstránenie múrika predtým, ako sťažovateľke uložili ako jednu z povinností vyplývajúcu z výroku prvostupňového rozhodnutia aj opätovné postavenie múrika pôvodne oddeľujúceho pozemky parc. č. XXX a parc. č. XXXXX/X. Kasačný súd pripomína, že podľa platnej právnej úpravy pre odstránenie stavby je povinný stavebný úrad určiť podľa § 90 ods. 2 stavebného zákona v rámci rozhodnutia, ktorým sa nariaďuje alebo povoľuje odstránenie stavby, podmienky na zabezpečenie nevyhnutnej dokumentácie odstraňovanej stavby, pre odborné vedenie prác a bezpečnosti, vrátane okolitých stavieb, ďalej podmienky vyplývajúce zo všeobecných technických požiadaviek na výstavbu a podmienky pre archivovanie dokumentácie. Podľa § 90 ods. 3 stavebného zákona podmienkami rozhodnutia o odstránení stavby stavebný úrad zabezpečí najmä a) dodržanie všeobecných technických požiadaviek na výstavbu, b) dodržanie požiadaviek dotknutých orgánov, c) ochranu práv a právom chránených záujmov účastníkov konania, d) vykonanie prác pri odstránení stavby na to oprávnenou právnickou osobou alebo fyzickou osobou; pri stavbách, ktoré nebude odstraňovať takáto osoba, určí osobu, ktorá bude zabezpečovať odborný dozor nad prácami. Správny orgán však musí mať na pamäti, že v rozhodnutí, ktorým sa nariaďuje odstránenie nejakej stavby, nie je možné účastníkovi konania uložiť povinnosti spočívajúce v uvedení vecí do pôvodného stavu nad rámec stavebných úprav, ktoré boli ním preukázateľne vykonané bez príslušného stavebného povolenia, t. j. takých, pri ktorých absentuje jedna zo základných zložiek zodpovednostného vzťahu, a to príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním konkrétneho subjektu práva (tu sťažovateľkou) a následkom protiprávneho konania (tu zbúraným múrikom pôvodne oddeľujúcim pozemky parc. č. XXX a parc. č. XXXXX/X).

26. Kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť sťažovateľky je teda sčasti dôvodná, napadnutý rozsudok správneho súdu vychádza vo vyššie uvedenej časti z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g) SSP), ktorého sa správny súd dopustil tým, že rozhodnutia správnych orgánov po ním vykonanom súdnom prieskume vyhodnotil ako neobsahujúce žiadnu z väd zakladajúcich v zmysle § 191 ods. 1 SSP dôvod na zrušenie rozhodnutia orgánu verejnej správy. Keďže správny súd žalobu zamietol, kasačný súd postupom podľa § 462 ods. 2 SSP v spojení s § 191 ods. 1 písm. c) SSP napadnutý rozsudok správneho súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom bude jeho úlohou ustáliť si otázku zodpovednosti za odstránenie predmetného múrika a s tým súvisiacu otázku, či stavebný úrad vôbec disponuje oprávnením uložiť sťažovateľke povinnosť znovu postaviť múrik pôvodne oddeľujúci pozemky parc. č. XXX a parc. č. XXXXX/X. Správne orgány budú vo svojom ďalšom konaní a rozhodovaní viazaní právnym názorom kasačného súdu v zmysle § 469 SSP.

27. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že úspešnej sťažovateľke priznal nárok na úplnú náhradu trov kasačného konania, ako aj trov konania pred správnym súdom (§ 175 ods. 1 SSP). O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

28. U ďalších účastníkov konania nebola zistená dôvodnosť priznania im nároku na náhradu trov konania, nakoľko im správnym súdom ako kasačným súdom nebola uložená žiadna povinnosť, v spojení s ktorou by im právo na náhradu trov konania mohlo vzniknúť.

29. Toto rozhodnutie prijal senát kasačného súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.

